

Predhovor

Ošetrovateľstvo je samostatný odbor, ktorý je založený na vedeckých poznatkoch overených výskumom a jeho cieľom je poskytovanie komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti osobe, rodine a komunite zameranej na upevňovanie zdravia, podporu zdravia a navrátenie zdravia. Náplňou odboru je udržiavanie a podporovanie telesného, duševného a sociálneho zdravia osoby, rodiny a komunity v súlade so sociálnym a ekologickým prostredím, holistickým prístupom k osobe, rodine a komunite (Konceptcia odboru ošetrovateľstva, 2006).

Základnými dokumentmi, ktoré predstavujú rámec pre ošetrovateľstvo, sú medzinárodná a národná legislatíva súvisiaca so zdravotnou starostlivosťou. Z medzinárodných legislatívnych noriem ide predovšetkým o právne akty Európskej únie a odporúčania Svetovej zdravotníckej organizácie; na štátnej úrovni sú to: Ústava Slovenskej republiky, zákony a ďalšie odvodené právne predpisy vydané formou nižších právnych noriem (napr. nariadenia vlády, vyhlásky, opatrenia) a odborné usmernenia, ktoré ovplyvňujú ošetrovateľstvo, ošetrovateľskú prax, výskum i vzdelávanie. Pre zmenu pregraduálneho ošetrovateľského vzdelávania majú význam: zákon o vysokých školách, zákon o zabezpečení kvality vysokoškolského vzdelávania, zákon o výchove a vzdelávaní (školský zákon), zákon o odbornom vzdelávaní a súvisiace legislatívne normy.

Cieľom tejto vysokoškolskej učebnice je komplexne a prehľadne prispieť k rozšíreniu a prehĺbeniu vedomostí z oblasti legislatívy v ošetrovateľstve a ošetrovateľskej praxi. Učebný text vychádza zo súčasného stavu poznatkov o modernom ošetrovateľstve, zo súčasného legislatívneho prostredia v slovenskom ošetrovateľstve a tiež zo súčasného stavu vnímania ošetrovateľstva spoločnosťou ako celku.

Ošetrovateľstvo i ošetrovateľská prax prešli od čias nástupu reformy zdravotníctva a vstupu Slovenska do Európskej únie výraznými zmenami, ktoré vychádzali z prijatých zákonov transformujúcich zdravotníctvo a z aproxiácie noriem Európskej únie. Rok 2020 je významný pre ošetrovateľstvo tým, že Medzinárodná rada sestier vyhlásila tento rok za Medzinárodný rok sestry a pôrodnej asistentky, čo zaručuje sestram a pôrodným asistentkám rok mimoriadneho uznania, keďže tvoria viac ako polovicu zdravotníckych pracovníkov na celom svete.

Legislatívne normy v ošetrovateľstve chránia prax sestier v procese poskytovania zdravotnej starostlivosti a zároveň od sestier vyžadujú:

rešpektovanie pacienta, ochranu dôverných informácií, spoluprácu v ošetrovateľskom tíme, dôveryhodnosť, udržiavanie vlastných odborných vedomostí a schopnosti s cieľom identifikovať a minimalizovať riziko pacienta.

V pregraduálnej príprave na povolanie sestry je nevyhnutnosťou oboznámiť študentov, ale aj sestry v praxi na rôznych úrovniach pôsobenia, s legislatívnymi normami, ktoré vychádzajú z konkrétnych zákonov a presne definujú podmienky a požiadavky na konkrétne postupy a činnosti v zdravotníctve s cieľom podporiť bezpečnosť pacienta a sústavne zvyšovať kvalitu poskytovanej starostlivosti, ako aj zabezpečiť právnu ochranu sestry. Implementácia legislatívnych noriem do výučby ošetrovateľstva má význam i opodstatnenie z toho dôvodu, že mnohé štandardné preventívne, diagnostické a terapeutické postupy, štandardné ošetrovateľské postupy a procesy sú opísané v právnych predpisoch a odborných usmerneniach Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.

Publikácia je určená pedagógom, výskumníkom v oblasti ošetrovateľstva, sestrami v klinickej praxi na rôznych stupňoch riadenia, ako aj študentom ošetrovateľstva pregraduálneho, doktorandského, špecializačného štúdia, certifikačnej prípravy a sústavného vzdelávania.

Autori